

Prof. zw. dr hab. Jacek Puziewicz
Instytut Nauk Geologicznych
Uniwersytet Wrocławski
pl. M. Borna 9
50-204 Wrocław
jacek.puziewicz@uwr.edu.pl

Wrocław, 8 lutego 2018 roku

Recenzja
wniosku o nadanie dr hab. inż. Adamowi Pieczce
tytułu naukowego profesora

Wprowadzenie

Dr hab. inż. Adam Pieczka od rozpoczętych w 1977 roku studiów jest związany z Wydziałem Geologiczno-Poszukiwawczym (obecnie noszącym nazwę Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska) Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Pracę magisterską, obronioną w marcu 1982 roku, wykonał pod kierunkiem jednego z największych polskich mineralogów, profesora Witolda Żabińskiego. Rozprawę doktorską obronił we wrześniu 1992 roku, a habilitacyjną – w maju 2007 roku. W maju 2017 roku wystąpił z wnioskiem o nadanie tytułu naukowego profesora, który jest przedmiotem tej recenzji.

W pierwszej dekadzie lutego 2018 r., gdy piszę tę recenzję, dr hab. inż. Adam Pieczka ma w bazie Web of Science wykazanych 47 prac (w tym jeden abstrakt z konferencji „Goldschmidt 2008”) o łącznej ilości 207 cytowań (bez autocytowań), i indeks Hirscha 10. Dr hab. inż. Adam Pieczka jest pierwszym autorem 17 spośród prac notowanych w Web of Science, przy czym są to artykuły m. in. w European Journal of Mineralogy (4), American Mineralogist (1), Canadian Mineralogist (4), Mineralogical Magazine (6). Są to czasopisma specjalizujące się w pracach mineralogicznych i już sama ich lista wyraźnie pokazuje zainteresowania naukowego ocenianego przez mnie badacza. Umiarkowana liczba cytowań wykazywana w WoS jest charakterystyczna dla grupy badaczy specjalizujących się w badaniach typowo mineralogicznych, i jest spowodowana niszowym charakterem nawet najbardziej ważkich prac. W omówieniu parametrów bibliometrycznych pomijam bazy GoogleScholar (krytykowana za czysto mechaniczne podejście do zagadnień oceny bibliometrycznej badaczy) i SCOPUS (aktualnie brak w niej niektórych czasopism i ma niepełny w porównaniu z WoS horyzont czasowy).

Ocena wniosku
Strona formalna wniosku

Kandydat spełnia wymagania określone w aktualnie obowiązujących przepisach (Ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z 14 marca 2003 roku z późniejszymi zmianami):

- kierował 5-oma zakończonymi projektami badawczymi finansowanymi przez KBN lub MNiSW, obecnie jest kierownikiem 2 projektów finansowanych przez NCN, które mają zostać zakończone w 2019 roku;

- był promotorem jednego zakończonego przewodu doktorskiego (co prawda w przesłanych mi dokumentach podana jest data obrony 2017-0X-XX, jednak na stronach www Akademii Górniczo-

Hutniczej znajdują się dokumenty, potwierdzające nadanie stopnia naukowego doktora 24 kwietnia 2017 roku)

- jest promotorem jednego przewodu otwartego, jednak niezakończony;
- był recenzentem w jednym przewodzie doktorskim i w jednej procedurze habilitacyjnej (ta ostatnia w Republice Czeskiej).

Rada Wydziału przeprowadzająca postępowanie miała wszelkie kompetencje niezbędne do jego przeprowadzenia.

Ocena dorobku naukowego

Zza opisu dorobku naukowego dr hab. inż. Adama Pieczki, przedstawionego w autoreferacie, widać postać utalentowanego, wybitnego uczonego-pasjonata międzynarodowej klasy, skoncentrowanego na pracy badawczej. Dynamika awansów naukowych ocenianego jest średnia (obrona pracy magisterskiej w 1982 roku, doktorskiej w 1992 roku, stopień doktora habilitowanego w 2007 roku, wniosek o tytuł naukowy profesora w 2017 roku). Rozwój naukowy i dokumentujące go publikacje są z kolei bardzo intensywne. W okresie między ukończeniem studiów a obroną rozprawy doktorskiej (10 lat, w tym 2 lata służby wojskowej) dr hab. Adam Pieczka opublikował kilka zróżnicowanych tematycznie prac w czasopismach lokalnych (głównie *Mineralogia Polonica*). Praca badawcza w tym okresie była w Polsce trudna ze względu na niedofinansowanie badań naukowych i ich funkcjonowanie w ramach niedemokratycznego systemu społeczno-ekonomicznego. Ilość i poziom merytoryczny publikacji w tym okresie uważam za wykraczające ponad typowe w tym okresie dla nauk mineralogicznych. Moim zdaniem obrazują one pasję badawczą młodego uczonego u progu kariery. Ilość publikacji gwałtownie wzrasta po uzyskaniu stopnia doktora, które nastąpiło w okresie wprowadzenia konkursowego systemu finansowania prac badawczych po zmianach politycznych w Polsce. Po 1998 roku pojawiają się publikacje w najpoważniejszych czasopismach międzynarodowych. Tytuły publikacji w czasopismach posiadających IF z tego okresu obrazują skryształizowanie się zainteresowań naukowych dr hab. inż. Adama Pieczki: prace dotyczą mineralogii turmalinu oraz szczegółowych badań mineralogicznych nieopisywanych dotąd odmian minerałów. Kolejny skok jakościowy w pracy badawczej ocenianego następuje po habilitacji w 2007 roku. Podejmuje on szeroko zakrojone, zespołowe badania, wymagające dużych nakładów finansowych i współpracy międzynarodowej. Jest ich inicjatorem i liderem. Owocują one odkryciem 7-miu nowych minerałów i podjęciem bardzo znaczących badań pegmatytów z ogromnego kamieniołomu DSS w Piławie Górnej. W tym okresie dr hab. inż. Adam Pieczka urasta do rangi jednego z czołowych na świecie specjalistów w zakresie mineralogii turmalinu, badań pegmatytów i mineralogii niektórych grup mineralnych. Dowodem jego pozycji badawczej są nie tylko publikacje, ale także uczestnictwo w pracach międzynarodowych zespołów, dotyczących klasyfikacji minerałów, które wymagają głębokiej i rozległej wiedzy i dużego doświadczenia w zakresie mineralogii. Przegląd dokonań badawczych dr hab. inż. Adama Pieczki wywołuje u mnie refleksję, że jest on godnym kontynuatorem tradycji badań mineralogicznych swoich wielkich poprzedników w Akademii Górniczo-Hutniczej, profesorów Andrzeja Bolewskiego i Witolda Żabińskiego.

Moją ocenę dorobku dr hab. Adama Pieczki opieram na pracach opublikowanych w czasopismach z listy JCR (zgrupowanych na liście „A” MNiSW). Lista publikacji ocenianego dostępna na *Web of Science* wymienia 44 artykuły, 1 abstrakt konferencyjny i 4 pozycje typu „conference proceedings”. Lista na *WoS* zawiera pracę w czasopiśmie *Hyperfine Interactions*, której nie ma na liście publikacji dołączonej do wniosku o tytuł. Ta ostatnia ma łącznie 47 pozycji, jednak wymienia 2 prace w czasopiśmie *Gospodarka Surowcami Mineralnymi* oraz jedną w *Acta Physica Polonica*, nieobecne w wykazie *Web of Science*. Niewielkie różnice między obu listami wynikają z odmiennego zaklasyfikowania niektórych prac i nie mają znaczenia dla mojej oceny.

Prace dr hab. inż. Adama Pieczki są prawie wyłącznie zespołowe (na 47 prac na liście tylko 4 są indywidualnymi artykułami ocenianego). Jest to normalne w naukach o Ziemi, gdzie szeroki zakres stosowanych metod analitycznych wymaga współpracy badaczy o różnorodnej wiedzy specjalistycznej. Zwyczajowo w naukach o Ziemi pierwszy autor artykułu jest liderem koncepcyjnym badań i twórcą tekstu. Dr hab. inż. Adam Pieczka był pierwszym autorem 17 prac uwidoczniionych na liście WoS.

Podsumowując ocenę dorobku dr hab. inż. Adama Pieczki stwierdzam, że wykracza on dalece poza wymagania stawiane pracom habilitacyjnym i może być podstawą do przyznania tytułu naukowego.

Organizacja prac badawczych, kształcenie „młodej kadry”, doświadczenie w pracy w różnych ośrodkach, udział w konferencjach

Dr hab. inż. Adam Pieczka był kierownikiem 5-ciu zakończonych projektów badawczych finansowanych przez KBN lub MNiSW, obecnie jest kierownikiem 2 projektów finansowanych przez NCN, które mają zostać zakończone w 2019 roku. Wskazuje to na duże doświadczenie w zdobywaniu funduszy na badania w procedurach konkursowych i umiejętność spożytkowania z sukcesem otrzymanych środków. Ten aspekt działalności badawczej oceniam bardzo dobrze.

Dr hab. inż. Adam Pieczka był promotorem jednego zakończonego obroną przewodu doktorskiego, a obecnie jest promotorem jednego przewodu otwartego. Była recenzentem w jednym przewodzie doktorskim i jednym habilitacyjnym, prowadzonym w Republice Czeskiej. Spełnia zatem w zakresie minimalnym wymagania formalne w zakresie opieki nad młodymi badaczami, niezbędne do wystąpienia o tytuł. Aktywność ocenianego w kształceniu „młodej kadry” jest niewielka, zwłaszcza że wielokrotnie miał do dyspozycji środki, umożliwiające finansowanie badań na poziomie doktorskim. Jest to jak sądzę wynikiem przyjętej filozofii prowadzenia badań w ramach poszczególnych projektów, w której nie ma miejsca na cedowanie prostszych zadań badawczych na doktorantów.

W przedstawionej mi do oceny dokumentacji nie ma żadnych informacji o długoterminowych pobytach w ośrodkach badawczych innych niż macierzysta uczelnia dr hab. inż. Adama Pieczki. Uważam, że dla prawidłowego rozwoju badacza, zwłaszcza w naukach o Ziemi, takie pobyty są niezbędne. Uczą one innego stylu pracy zespołowej, odmiennego podejścia do rozwiązywania problemów naukowych czy wreszcie laboratoryjnego „know-how” nieprzedstawianego w żadnych publikacjach. Brak tego typu doświadczenia badawczego uważam za duży niedostatek wniosku.

Udział w różnego rodzaju konferencjach oraz udział w ich przygotowaniu i organizacji należą do rutyny akademickiej. Dr hab. inż. Adam Pieczka przedstawiał swoje prezentacje na niezbyt wielu (razem 12) konferencjach międzynarodowych, głównie o zasięgu lokalnym (w tym 10 w Środkowej Europie). Dziwi mnie brak wystąpień na najważniejszych konferencjach międzynarodowych z dużym udziałem tematyki mineralogicznej, takich jak konferencje International Mineralogical Association czy European Geosciences Union, zwłaszcza że dokonania dr hab. inż. Adama Pieczki wzbudziłyby na nich na pewno zainteresowanie, a oceniany miał moim zdaniem środki niezbędne do udziału w takich – zazwyczaj drogich – konferencjach.

Wniosek końcowy

Dr hab. inż. Adam Pieczka jest uczonym o bardzo dużym i ważnym dorobku badawczym w zakresie mineralogii. Dorobek ten wydatnie powiększył w okresie od uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego, i spełnia zwyczajowe i formalne wymagania niezbędne do wystąpienia o tytuł naukowy profesora. Adam Pieczka jest wybitnym polskim mineralogiem o międzynarodowej renomie i uważam, że przedstawienie go do tytułu profesora jest uzasadnione.

Zdzisław Pucini